

KEMIN KAUPUNGIN JÄRJESTÄMÄÄ "TOIMINTAA TYTÖILLE" -KERHO

...NÄIN SE MENI...

Kerho kohdennettiin (+ -) 6.luokkalaisille tytöille heidän turvallista kasvua ja kehitystä osaltaan tukemaan. Tavoitteena oli syrjäytymisuhan alaisten tyttöjen terveen kehityksen tukeminen sekä sosiaalisten taitojen ja itsetunnon vahvistaminen ryhmätoiminnalla. Kerhon sisällön suunnittelusta vastasi moniammatillinen Kemin kaupungin eri yksiköiden edustajista koottu työryhmä. Mukana olivat Kemin kaupungin koulutoimi, sosiaalitoimi, nuorisotoimi ja A-klinikka. Näiden tahojen edustajina toimivat Johanna Pesälä, Ninna Junnonaho, Petra Hyvärinen, Henna Sainio, Jorma Kotiranta, Marianne Anttila, Marko Koivuaho ja Päivi Kuitunen. Koko prosessin vastuuhenkilönä kunnassa toimi perhepalvelujen vastaava sosiaalityöntekijä Katariina Hynynen.

Kerhon vastuuhjaajiksi pilotoitavalle ensimmäiselle lukukaudelle alkoivat koulukuraattori Johanna Pesälä ja nuorten päihdetyöntekijä Päivi Kuitunen. Kerhon sisällön vaihtuvien teemojen mukaan myös muita työryhmään kuuluneita henkilöitä sitoutui vierailemaan kerhossa ohjaajina.

Kerhon sisällöllinen runko vaihtuvine asiateemoineen laadittiin yhteistyönä suunnittelusta vastanneessa työryhmässä. Mukavan yhdessäolon ohella kerhossa oli tavoitteena vaihtuvien teemojen myötä herättää keskustelua nuorten arkeen liittyvistä aiheista. Keskustelun ja toiminnan ohessa aiheista annettiin asiantietoa. Suunnitteluvaiheessa päätettiin myös se, että kerhossa tarjottaisiin tytöille myös jokaisella kerralla välipalaa.

Kerhoon osallistujat valittiin työryhmään osallistuneiden viranomaisten kutsumina. Kutsu kohdennettiin niin tytöille kuin heidän vanhemmilleenkin. Kerho sovittiin pidettäväksi suljetun ryhmän periaatteella.

Kokoontumispaikaksi valikoitui Karihaaran koulu, sen ollessa lähellä tyttöjen asuinympäristöä. Kerho toteutettiin 11.1.12 - 30.5.12 välisellä ajalla. Kerho kokoontui kahden viikon välein (parillisilla viikoilla) keskiviikkoisin klo 15.30 - 17.30. Hiihtoloman vuoksi kerhotapaamisiin tuli helmi-maaliskuulla kuukauden mittainen tauko.

Kerhon ajalta (tapaamisilla ja/tai kotona) tytöt kirjoittivat ylös ajatuksiaan ja kokemuksiaan käsiteltyihin teemoihin liittyen. Näitä kirjoituksiaan kuin muitakin tuotoksiaan tytöt keräsivät portfolioksi. Portfoliota varten he saivat kerhon alussa kansion tuunattavakseen. Kerhon päätyttyä portfoliot vietiin kotiin. Tytöt nimesivät kerhon Tyttöjengiksi. Kerhon alussa ryhmäläiset myös laativat yhdessä säännöt, joita tapaamisilla kunnioitettaisiin. Sääntöjen tavoitteena oli osaltaan luoda salliva ja tasa-arvoinen ilmapiiri tapaamisille. Säännöt kirjattiin ylös ja kukin osallistuja huomioi niiden toteutumista. Kerhon edetessä tytöt (välillä myös ohjaajat) toistuvasti muistuttivat toisiaan yhteisistä pelisäännöistä hyvässä hengessä.

TUKEVA-hankkeelle tehtiin anomus kerhon rahoitusta varten. Hankkeesta luvattiin korvata kustannukset kerhon toiminnassa käytettävistä tarvikkeista, tarjoiluista sekä viimeisen kerran matka- ja ruokailukustannuksista yhteensä enintään 800 eurolla. Muilta osin kuluista vastaisi Kemin kaupunki. Yhdyshenkilönä toimi TUKEVA-hankkeen projektipäällikkö Marja-

Sisko Tallavaara. Kerhon lopulliset kustannukset olivat jonkin verran yli 600 euroa. Kuittien perusteella lopullinen summa oli 613,30e. Tästä kuitenkin puuttuu ainakin junalippujen tilaamisesta laskutettava palvelumaksu. Lopullinen summa varmistuu laskuerittelyn myötä. Erittelystä huolehtii Eija Raatikainen Kemin sosiaalitoimistolta. Kerhotapaamisten lisäksi ohjaajien työaika kului mm. tapaamisten valmisteleeseen, kaupassa asiointiin, tapaamisten jälkeiseen järjestelemiseen/siivoamiseen, kerhosta vastaavan työryhmän kokoontumisiin, tapaamisten suunnitteluun, raporttien kirjaamiseen sekä yhteydenpitoon tyttöjen huoltajiin noin 50 tuntia /ohjaaja.

Kerho kokoontui ensimmäisen kerran 11.1.12. Mukana oli viisi innokasta tyttöä, kaksi uteliasta vastuuohjaajaa ja kolme reipasta vierailevaa ryhmäyttäjää. Kaikkiaan kerhokäynteihin sitoututui yhteensä kuusi tyttöä. Kerhon alkaessa tytöistä kaksi oli 11-vuotiasta, kaksi 12-vuotiasta, yksi 15-vuotias ja yksi 16-vuotias.

Kerho kokoontui yhteensä 10 kertaa. Kahta kertaa lukuunottamatta kerhoa pidettiin Karihaaran koululla. Poikkeuksina tästä olivat huhtikuun alussa käynti läheisellä kuntosalilla sekä kerhon päättymisen loppuhuipennuksena toteutettu retkipäivä Ouluun. Ouluun lähdettiin Kemistä junalla ke 30.5 klo 11.17. Perillä käytiin syömässä ravintola Raxissa, shoppailemassa ja tutustumassa Tyttöjen Taloon. Paluu Kemiin toteutettiin junalla klo 18.32.

Tytöiltä kerättiin kerhosta sekä suullista että kirjallista palautetta. Toimintakauden aikana tytöiltä saatu palaute on ollut positiivista. Puolestaan puhunee myös tyttöjen aktiivinen sitoutuminen kerhotoimintaan. Viimeisellä kerralla tytöiltä kerättiin myös palautetta kirjallisena. Ohessa kerholaisilta saatu palaute;

" Minun mielestä oli mukavaa se, kun käytiin viimeisellä kerralla Oulussa tyttöjen talolla. se oli mukava loppu tyttöjen kerholle. Oli mukava tutustua uusiin ihmisiin vaikka olin ujo hieman oi aika kiva käydä kuntosalilla, koska sai käydä kuntolaitteissa. ja oli kiva paistaa lettua kun kuunneltiin Robinin musiikkia Sitten lopuksi voin sanoa että oli tosi mukavaa puhua ihastuksista, ystävydestä ja ystäväistä.
Kiitos tästä kerhosta "

" Mä en muista kaikkia kertoja mutta tämä kerta oli parhain. Ei oikein mitään tartin jättä pois, kun oli mukavia kertoja. Toivon että jatkossakin tulee tällaisia
Niin ja hyvää kesää
Ei mulla muuta :) "

" Koko kerho oli mahtava. Mä toivoisin enemmän retkeilyä ja mikään kerta ei ollut tylsä. Tämä oli aivan mahtava tyttökerho. Tämän päiväinen vierailu tyttöjen talolle oli todella mahtava."

" En halua mitään lisättävää ku oli niin hauskaa ja sai kokea kaikkea hauskaa."

" Tämä kerho on todella mahtava, enkä vaihtaisi siitä mitään. Paras kerta oli varmaankin kokkauskerta, vaikka jokainen kerta oli hauska ja yleensä oppi jotain uutta esim. käsihierontaa, kokkausta, hirviön tekemistä yms. Uintia olisi kyllä ollut kiva käydä kokeilemassa tyttökerhon kanssa "

" Oulussa oli kivaa ja minua jännitti aluksi ja junamatkalla oli mukava katsella maisemia. Reissussa oli hauskaa:) Tykkäsin käydä Oulussa :) "

Tyttöjen sitoutumiseen ovat merkittävästi vaikuttaneet heidän vanhempansa, jotka ovat nähneet kerhon toiminnan mielekkäänä ja osaltaan edesauttaneet tyttöjen siihen osallistumista mm. kyyditsemällä tapaamisiin tarvittaessa. Yhteistyön sujuvuutta kerhon ja kodin välillä on myös tukenut se, että toinen vastuuhjaajista oli työnsä puolesta (kuraattorina) useimmille perheille jo entuudestaan tuttu.

Myös ohjaajat ovat olleet kerhosta motivoituneita. Ohjaajat ovat aistineet, että kerhoon kuuluminen on ollut tytöille mieluisaa. Tyttöjen välitön suhtautuminen on edesauttanut myös ohjaajia kokemaan kerhon tarpeellisuuden. Kerhon ohjaaminen on myös tarjonnut niin vaihtelua kuin uusia ammatillisia työkalujakin perustyöhön. Ohjaajina näemmekin tärkeinä kerhon jatkumisen turvaamisen myös tulevaisuudessa. Uskomme, että hyvästä kokeilusta on mahdollista juurruttaa toimiva käytäntö. Osaltamme me vastuuhjaajat kannamme kortemme kekoon tässä niin, että olemme valmiit aloittamaan uuden ryhmän ohjaamisen syksyllä 2012. Olemme saaneet asialle tuen myös työyhteisöiltämme. Pääpiirteissään kerhon formaattina toimisi sama kuin jo toteutetussa. Kehittämistarpeitamkin olemme jo osittain pohtineet.

Kerhon sisällöllinen runko on hyödynnettävissä myös jatkossa. Asiateemat on koettu hyödyllisiksi ja perustelluiksi. Tärkeää on kuitenkin muistaa myös se, että avainasemassa kerhossa on "tyttöerityisyyden" huomioiminen. Vaihtuvien asiateemojen ohella eletystä kerhosta ainakin muodostui kohtaamispaikka, jossa jaettiin luottamuksella tyttöjen juttuja. Tilaa/aikaa täytyy olla myös yhdessäololle ja tyttöjen tärkeiden asioiden huomiomiselle. Tukena tässä toimii aikuisen läsnäolo. Kerhon edetessä oli selkeästi havaittavissa, kuinka tyttöjen sosiaalisuus ryhmässä kasvoi. Ohjaajien arvioimana ryhmä oli ilmapiiriltään salliva ja jokainen tyttö lunasti siinä oman paikkansa. Paikan, joka tyhjänä olisi jättänyt kerhoon huomattavan aukon.

Jatkossa perusteltua olisi, että kerhon asiasisällöissä lähdettäisiin liikkeelle kevyemmistä teemoista. "Vakavammista" aiheista olisi luontevampaa keskustella siinä vaiheessa, kun tytöt ja ohjaajat ovat keskenään tutumpia ja luottamusta muita kerholaisia kohtaan on ehtinyt jo syntyä. Järkevää on myös jatkossa hyödyntää kaupungin työntekijöiden omaa osaamista mahdollisimman pitkälle. Osaltaan se lujittaa moniammatillisen näkökulman huomioimista kerhon suunnittelussa ja toteutuksessa. Lisäksi sillä voidaan vaikuttaa kustannuksiin.

Hyvä on myös huomioida se, että jatkossakaan kerhosta ei koituisi kustannuksia osallistujille. Näin ollen kerhoon / tietyille kerhokerroille osallistuminen ei olisi riippuvainen perheen taloudellisista resursseista. Se mahdollistaisi tytöille tasavertaisen sitoutumisen kerhoon. Tärkeää olisi myös miettiä jo suunnitteluvaiheessa, että kerhossa toteutettaisiin asioita/lajeja, joihin tytöillä olisi myös myöhemminkin arjessaan mahdollisuus. Esimerkiksi ohjattu kuntosalikäynti oli tytöille mieluisa elämys. Käytännössä säännöllisen

kuntosaliharjoittelun kynnyskysymykseksi nousi kuitenkin myös treenamisen hinta. Elämysten ohella olisikin hyvä kiinnittää huomiota siihen, että tytöille tarjottaisiin vaihtoehtoisia helposti toteutettavissa olevia lajeja.

Kokemustemme perusteella ohjelmassa kannattaa huomioida toiminnallisuus siinä määrin, kun se mahdollista / tarpeellista on. Esimerkiksi tyttöjen kanssa keskustelu oli luontevaa kädentöiden lomassa. Toki välillä keskustelut rauhoitettiin kokonaan. Tyttöillä kuitenkin oli vahva vietti itsensä toteuttamiseen kädentöiden kautta ja sitä on mielestämme jatkossakin hyvä tukea. Erilaisista menetelmistä olemme mm. miettineet jatkossa mahdollisuutta hyödyntää aarrekartta-työskentelyä portfolion sijasta.

Koossa olisi siis kerhon asiasisältö ja tiedossa vastuuvetäjät. Jatkossakin kerho haluttaisiin pitää suljettuna ryhmänä. Lähinnä sitoutumisen ja luottamuksellisen ilmapiirin kasvattamiseksi. Kerhoon osallistuminen haluttaisiin kuitenkin mahdollistaa myös siihen jo osallistuneille tytöille. He ovat siihen jo halukkuuttaankin ilmaisseet. Tytöt myös toimisivat ikäänkuin "sisäänheittäjinä" uusille ryhmäläisille. Myös viranomaisilla olisi jatkossa mahdollisuus kutsua osallistujia ryhmään. Ennen kerhon aloittamista on kuitenkin selvitettävä taloudellisten resurssien tilanne. Tarvittaessa kustannuksiin voidaan vaikuttaa etukäteissuunnittelulla. Välipalat lienevät jatkossakin perusteltuja, mikäli tytöt jatkavat kerhossa suoraan koulupäivän jälkeen käymättä välillä kotona. Lappian kauneuspysäkin opiskelijat ovat ilmoittaneet halukkuutensa olla jatkossakin mukana. Heidän palvelunsa olivat maksuttomia. Kuntosaliikäynnistä aiheutui kustannuksia. Mahdollista on myös pohtia muita vaihtoehtoja liikkumiselle. Suurin yksittäinen menoerä olivat retkipäivästä aiheutuneet kustannukset. Myös niihin on mahdollista vaikuttaa kohdevalinnalla.

Myös kerholaisten vakuuttamista jatkossa olisi hyvä miettiä. Kuluneen kerhon aikana tytöille hankittiin vakuutus retkipäivän ajaksi.

Mikäli kerho uudelleen käynnistyy on eräänä haasteena strukturoidun palautelomakkeen laatiminen. Nyt tytöt saivat antaa palautetta (niin kirjallista kuin suullistakin) vapaamuotoisesti. Palaute voisi kuitenkin olla informatiivisempaa, jos sitä vapaan sanan ohella pyydettäisiin myös ennalta mietyistä asioista.

Kemissä 02 - 07 - 2012

Pilotoitavan Tyttöjengin puolesta vastuuhjaajat

Johanna Pesälä & Päivi Kuitunen

Ohessa on myös lista toteutetusta kerho-ohjelman rungosta:

1. KERTA - ke 11.1.12 TOISIIN KERHOLAISIIN TUTUSTUMINEN

mukana: 5 tyttöä + vastuuhjaajat

vieraina: Marianne Anttila ja Marko Koivuaho nuorisotoimelta, sekä opiskelija nuorisotoimelta

menetelmät: toiminnallisia ryhmätyöharjoituksia tytöille ja vastuuhjaajille

2. KERTA - ke 25.1.12 MINUUS

mukana: 5 tyttöä + vastuuhjaajat

menetelmät: kirjallisia tehtäviä ja ryhmäkeskustelua

3. KERTA - ke 8.2.12 PÄIHTEET & MEDIALUKUTAITO

mukana: 5 tyttöä + vastuuhjaajat

menetelmät: kirjallisia tehtäviä ja ryhmäkeskustelua, toiminnalliset harjoitteet

4. KERTA - ke 22.2.12 SEKSUAALISUUS & SEURUSTELU

mukana: 5 tyttöä + vastuuhjaajat

vieraana: Jorma Kotiranta sosiaalitoimistolta

menetelmät: seksuaalisuuden portaisiin tutustumista ryhmässä keskustellen

5. KERTA - ke 21.3.12 TERVEELLINEN RUOKA & KÄYTÖSKUKKA

mukana: 6 tyttöä + vastuuhjaajat

menetelmät: tortilloiden ja lätyjen tekoa kotitalousluokassa sekä avointa keskustelua

6. KERTA - ke 4.4.12 LIIKUNTA & TERVEYS

menetelminä: ohjattua ryhmäliikuntaa PhysioPhoenixissa

mukana: 6 tyttöä + vastuuhjaajat

menetelmät: ohjattua liikuntaa kuntosalin työntekijän toimesta

7. KERTA - ke 18.4.12

teemana: KAUNEUDEN HOITO & HYGIENIA

mukana: 5 tyttöä + vastuuhjaajat

menetelmät: kaksi Lappian kauneuspysäkin opiskelijaa perehdyttivät aiheeseen

8. KERTA - ke 2.5

teemana: KÄDENTÄIDOT & KORUASKARTELU

mukana: 6 tyttöä + vastuuhjaajat

vieraina: Marianne Anttila nuorisotoimelta ja Petra Hyvärinen sosiaalitoimelta

menetelmät: maskotin valmistaminen & tuunaaminen

9. KERTA - ke 16.5 KESKENERÄISTEN TÖIDEN LOPPUUN SAATTAMINEN

mukana: 6 tyttöä + vastuuhjaajat

10. KERTA - ke 30.5 KERHON PÄÄTTÄJÄISET / RETKIPÄIVÄ OULUUN

mukana: 6 tyttöä + vastuuhjaajat

vieraina: Petra Hyvärinen sosiaalitoimelta ja *Marianne Anttila nuorisotoimelta (*omakustanteisesti)

sisältönä: ruokailu Raxissa, shoppailua, tutustumiskäynti Tyttöjen Talolle